



# ناگفته های ابراهیم یزدی از جنگ ایران و عراق

انتشار متن مذاکرات ابراهیم یزدی و صدام حسین  
و انتشار متن مذاکرات ابراهیم یزدی و سعدون حمادی  
برای اولین بار از سوی ابراهیم یزدی

مصاحبه گر : سرگه بارسقیان      به کوشش : امیر قربانی

پس از فتح خرمشهر بود.» ماجرای اشاره نهضت آزادی به پیشنهاد پرداخت غرامت پس از

فتح خرمشهر چه بود؟ شما چه مستنداتی در این باره دارید؟

وقتی خرمشهر فتح شد، سران کشورهای منطقه به شدت وحشت کرده بودند و جمعاً با هم تصمیم می‌گیرند که به ایران غرامت بدهند. اتفاقاً این موضوع در خاطرات آقای هاشمی آمده است. همان زمان بی‌بی‌سی این خبر را منتشر کرد که اعراب حاضر شده‌اند ۱۰۰ میلیارد دلار بابت خسارت جنگ به ایران بپردازند. این موضوع در جلسات غیرعلنی مجلس هم مطرح شد. در گزارشی که در مجلس قرائت شد آمده بود سران کشورهای منطقه می‌گویند که حاضرند ۶۰ میلیارد دلار غرامت بپردازند، اما باید ۹۰ میلیارد دلار بپردازد. من هم پس از قرائت این گزارش در مجلس گفتم اگر قرار بر پذیرش شرایط صلح است، بنشینید و مذاکره کنید. آن‌ها یک رقم می‌گویند، شما رقم دیگر، بالاخره بر سر یک رقم توافق خواهید کرد. آقای درودیان از مرکز تحقیقات جنگ سپاه بارها در این باره از من پرسیده که سند شما برای پیشنهاد پرداخت غرامت به ایران چیست که من هم اسنادش را به او دادم. گفتم هم بی‌بی‌سی این خبر را منتشر کرد و هم در خاطرات هاشمی آمده که اعراب توسط سفیر ایتالیا، پیشنهاد کردند که ما تمام شرایط ایران را برای پایان جنگ می‌پذیریم، ۱۰۰ میلیارد دلار غرامت هم می‌دهیم. همه شرایط ایران را می‌پذیریم، جز مجازات صدام. در ۱۷ مرداد ۱۳۶۱ هیاتی ترک به تهران آمد و با مقامات کشور مذاکره کرد. روزنامه اطلاعات فردای آن روز به نقل از آقای ولایتی نوشت: «نخست‌وزیر و وزیر خارجه ترکیه در این سفر مطلب جدیدی برای گفتن نداشتند و تنها در رابطه با پرداخت غرامت پیشنهاد کردند که یک صندوق اسلامی پرداخت خسارات وارده از این جنگ به ایران را به عهده می‌گیرد. لیکن آقای خامنه‌ای رئیس‌جمهوری و ریاست شورای عالی دفاع که همواره در اینگونه جلسات بیانگر مواضع به حق جمهوری اسلامی ایران بوده‌اند، ضمن رد قاطع این پیشنهاد، اظهار داشتند: ما ملتی بالقوه غنی هستیم و عزت ما اجازه نمی‌دهد که از چنین کمک‌هایی استفاده نماییم. امت غیور ما نیازی به گرفتن اعانه از هیچ کس ندارد، اما صدام تکریتی را ملزم به پرداخت این غرامت می‌داند.